ICCJ – Traducător autorizat. Condiţii pentru obţinerea acestei calităţi

Legislaţie relevantă:

Legea nr. 178/1997, art. 3

Absolvirea în străinătate a unei instituţii de învăţământ superior juridic într-o limbă de circulaţie internaţională, face ca cererea de eliberare a autorizaţiei de traducător și interpret pentru respectiva limbă, să îndeplinească cerinţele legale impuse de art. 3 din Legea nr. 178/1997 pentru soluţionarea favorabilă a acestei cereri, astfel încât condiţia impusă de Ministerul Justiţiei privitoare la recunoașterea diplomei de către Centrul Naţional de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor din Cadrul Ministerului Educaţiei și Cercetării este nejustificată. O asemenea echivalare ar fi fost necesară numai dacă persoana solicitantă ar fi urmărit ca în temeiul diplomei obţinute în străinătate să exercite profesia de jurist pe teritoriul României.

Decizia nr. 1265 din 8 martie 2012

Prin Sentinţa nr. 4732 din 24 noiembrie 2011, Curtea de Apel București- Secţia a VIII-a contencios administrativ și fiscal a admis, în parte, acţiunea formulată de reclamanta NE, în contradictoriu cu pârâtul Ministerul Justiţiei, *obligând pârâtul să elibereze reclamantei autorizaţia de traducător și interpret pentru limba franceză, în termen de 15 zile de la rămânerea irevocabilă a hotărârii, sub sancţiunea unei amenzi de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, aplicabilă conducătorului pârâtului.*

Pentru a pronunţa această sentinţă, instanţa a reţinut în

esenţă că reclamanta NE a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Ministerul Justiţiei, obligarea pârâtului la eliberarea autorizaţiei de traducător și interpret pentru limba franceză, sub sancţiunea amenzii prevăzute de art. 24 alin. 2 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ , precum și la repararea pagubei materiale cauzate prin nesoluţionarea în termenul legal a cererii de eliberare a autorizaţiei de traducător și interpret de limba franceză.

Problema de drept care trebuia lămurită în cauză, pentru a se putea aprecia asupra caracterului justificat sau nejustificat al refuzului pârâtului de a da curs cererii de eliberare a autorizaţiei pentru reclamantă, exclusiv în baza actelor depuse de aceasta în susţinerea cererii, este aceea dacă pentru obţinerea autorizaţiei de traducător și interpret de limba franceză este sau nu necesară echivalarea diplomei eliberată reclamantei de către Universitatea Paris 1 Pantheon Sorbonne.

Judecătorul fondului a mai reţinut că instituţia de învăţământ superior absolvită de reclamantă este una de profil juridic, a cărei echivalare ar fi necesară în măsura în care reclamanta ar urmări, în temeiul acestei diplome, exercitarea profesiei de jurist pe teritoriul României, însă ceea ce urmărește să probeze reclamanta este întrunirea ipotezei normei legale cuprinsă în art. 3 lit. c teza a II-a din Legea nr. 178/1997, anume că *„posedă o diplomă de licenţă ori echivalentă ……. care atestă că a absolvit un institut de învăţământ superior în limba străină pentru care solicită autorizarea ……..”*.

Concluzionând, instanţa a constatat că pentru a se proba exclusiv absolvirea unui instituţii de învăţământ superior în limba franceză, doar pentru autorizarea ca interpret/traducător pentru limba franceză, nu se impune echivalarea diplomei reclamantei, astfel că refuzul pârâtului de autorizare în lipsa echivalării, este unul nejustificat.

Împotriva Sentinţei nr. 4732 din 24 noiembrie 2011 a Curţii

de Apel București, au formulat recurs reclamanta NE și pârâtul Ministerul Justiţiei.

Cererea de recurs formulată de reclamanta **NE** a fost întemeiată pe dispoziţiile art. 304 pct.7 Cod procedură civilă cu referire la art. 261 pct.5 din Codul de procedură civilă, precum și pe dispoziţiile art. 304 pct.9 Cod procedură civilă, ambele critici vizând exclusiv capătul doi din acţiune privitor la repararea pagubei materiale ce i-a fost cauzată reclamantei prin nesoluţionarea în termen legal a cererii de autorizare ca traducător și interpret de limba franceză și, în consecinţă, împiedicarea exercitării activităţii în discuţie care este remunerată potrivit Ordinului MJ nr. 772/2009.

Recurenta-reclamantă a apreciat că în considerentele sentinţei atacate nu se regăsește nici un element de drept sau de fapt care să justifice respingerea cererii de daune.

În ce privește motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct.9 Cod procedură civilă, recurenta a arătat că au fost ignorate dispoziţiile art. 998-999 Cod civil precum și a art. 1084 Cod civil norme care obligă la repararea integrală a prejudiciului cauzat prin fapta ilicită, mai exact la acoperirea prejudiciului efectiv damnum energens) dar și la beneficul nerealizat (lucrum cessans). Or, instanţa de fond a constatat că acest capăt de cerere se impune a fi respins deoarece reclamata nu ar fi dovedit caracterul cert al invocatului prejudiciu, mai exact faptul că ar fi realizat efectiv activitatea de interpret traducător, deși a menţionat recurenta, întrunea și întrunește toate condiţiile executării acestei activităţi, în conformitate cu art. 2 și art. 5 din Legea nr. 178/1997.

Criticile recurentului-pârât Ministerul Justiţiei au fost subsumate motivului de recurs prevăzute de art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, considerând că soluţia primei

instanţe este nelegală ca urmare a interpretării și aplicării greșite a prevederilor Legii nr. 178/1997 (art. 3) și a Regulamentului de aplicare a Legii nr. 178/1997 aprobat prin Ordinul ministrului justiţiei nr. 1054/C/27 iulie 2005 care în art. 3(5) stabilește că „În situaţiile prevăzute la art. 3^1 (2) din lege, diploma de licenţă sau echivalentă va fi recunoscută de către Centrul Naţional de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor din cadrul Ministerului Educaţiei și Cercetării”. Potrivit art. 3^1 (2)din Legea nr. 178/1997 „Cetăţenii statelor membre ale Uniunii Europene sau aparţinând Spaţiului Economic European ori ai Confederaţiei Elveţiene pot fi autorizaţi ca traducători și interpreţi în aceleași condiţii ca și cetăţenii români, putând dovedi îndeplinirea condiţiilor prevăzute la art. 3 lit. c), e) și f) și cu documente emise/eliberate de autorităţile din statul membru de origine sau de provenienţă.”

În raport de dispoziţiile legale citate, recurentul a considerat că acestea, chiar dacă se referă la cetăţenii statelor membre ale Uniunii Europene sau aparţinând Spaţiului Economic European ori ai Confederaţiei Elveţiene, se aplică și speţei de faţă, deoarece atâta timp cât în privinţa celor menţionate este obligatorie recunoașterea diplomei de licenţă sau echivalentă și în privinţa cetăţenilor români va fi obligatorie echivalarea aceleiași diplome, raţiunea fiind aceeași.

A mai adăugat recurentul că necesitatea echivalării este dată de faptul că diploma care atestă absolvirea unui institut de învăţământ superior în limba străină este eliberată ca urmare a efectuării studiilor în străinătate, chiar dacă reclamanta exercită profesia juridică în baza unei diplome de licenţă eliberată în România.

Recursurile sunt nefondate:

Considerentele sentinţei aflate în control judiciar

demonstrează că instanţa de fond a arătat toate argumentele de fapt și de drept care au stat la baza analizei acţiunii în contencios administrativ, în întregul ei, formulate de reclamanta NE, cât și a apărărilor pârâtului Ministerul Justiţiei, iar împrejurarea că recurenta-reclamată este nemulţumită de soluţia la care s-a ajuns în privinţa cererii de reparare a pagubei materiale cauzate prin nesoluţionarea în termenul legal de autorizare ca traducător și interpret de limbă franceză, nu atrage incidenţa motivului de nelegalitate prevăzut la art. 304 pct.7 Cod procedură civilă („când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se sprijină sau când cuprinde motive contradictorii ori străine de natura pricinii”).

Evaluarea cererilor reclamantei s-a făcut în raport de probatoriul administrat și al reglementărilor legale aplicabile, Înalta Curte împărtășind concluzia la care instanţa fondului a ajuns și neobservând elemente de natură a conduce la reformarea sentinţei pronunţate.

Nefiind contestată situaţia de fapt detaliată în sentinţa recurată s-a remarcat că problema centrală a cauzei o reprezintă stabilirea dacă pentru obţinerea autorizaţiei de traducător și interpret de limbă franceză este sau nu necesară echivalarea diplomei eliberată de Universitatea Paris 1 Pantheon Sorbonne în favoarea reclamantei, deci de a stabili dacă refuzul pârâtului de a da curs cererii ce i-a fost adresată la data de 29 iulie 2010 este unul justificat sau nu. Pentru a se da un răspuns acestei probleme s-a procedat la analiza din perspectiva art. 3 din Legea nr. 178/1997 pentru autorizarea și plata interpreţilor și traducătorilor folosiţi de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiţiei, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie și Justiţie, Parchetul Naţional Anticorupţie, de organele de urmărire penală, de instanţele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocaţi și de executori judecătorești, cu accent pe cerinţa prevăzută

la lit. c) teza a II-a din textul legal indicat: „posedă o diplomă de licenţă ori echivalentă din care rezultă specializarea în limba sau în limbile străine pentru care solicită autorizarea ori care atestă că a absolvit un institut de învăţământ superior în limba străină pentru care solicită autorizarea sau posedă o diplomă de bacalaureat ori echivalentă din care rezultă că a absolvit un liceu cu predare în limba străină sau în limba minorităţilor naţionale pentru care solicită autorizarea ori este atestat de către Ministerul Culturii și Cultelor ca traducător pentru specialitatea științe juridice, din limba română în limba străină pentru care solicită autorizarea și din limba străină în limba română”.

Luând în calcul și motivul invocat de pârât și încercarea de a-și justifica refuzul unui răspuns favorabil la cererea reclamantei, anume necesitatea echivalării diplomei reclamantei, instanţa fondului a lămurit că raţiunea echivalării studiilor superioare juridice la Universitatea paris 1 Pantheon Sorbonne cu studiile superioare juridice la o universitate din România, care ar presupune analiza comparativă a curriculei, a programelor analitice ale cursurilor efectuate, nu se verifică în privinţa autorizării ca interpret traducător.

Rezumând ampla analiză asupra solicitării reclamantei, judecătorul fondului a considerat în mod just că urmare absolvirii unei instituţii de învăţământ superior –indiferent de profil – în limba franceză nu mai este necesară echivalarea la care trimite Ministerul Justiţiei prin invocarea Regulamentului aprobat prin Ordinul nr. 4022/14 mai 2008 al ministrului educaţiei, cercetării și tineretului, care privește organizarea și funcţionarea Centrului Naţional de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor și a Metodologiei de recunoaștere și echivalare a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice.

O asemenea echivalare ar fi fost însă absolut necesară numai

dacă reclamanta ar fi urmărit ca în temeiul diplomei obţinute în Franţa să exercite profesia de jurist pe teritoriul României, ceea ce nu este însă cazul.

În acest contest, corect s-a reţinut că sunt incidente dispoziţiile art. 2(1) lit.i) din Legea nr. 554/2004, în sensul că există un refuz nejustificat al pârâtului de a da curs solicitării reclamantei, ceea ce a condus la aplicarea dispoziţiilor art. 18(1) raportat la art. 1(1) din Legea nr. 554/2004, respectiv la obligarea Ministerului Justiţiei de a elibera reclamantei autorizaţia de traducător și interpret pentru limba franceză, fixând în același timp în conformitate cu art.18(6) și un termen pentru executarea obligaţiei și posibilitatea aplicării amenzii prevăzute de art. 24(2) din același act normativ în cazul neexecutării obligaţiei .

În privinţa cererii reclamantei ca pârâtul să-i repare paguba creată prin refuzul nejustificat de eliberare a autorizaţiei, soluţia primei instanţe este de asemenea corectă și legală, întrucât prejudiciul este unul prezumat și nu unul cert, neexistând elemente pe baza cărora să se stabilească realizarea efectivă a activităţii de interpret/traducător de către reclamantă.

Practic, prejudiciul suferit nu este posibil a fi evaluat având în vedere dispoziţiile art. 15(2) din OMJ nr. 1054/2005 „desemnarea interpreţilor și a traducătorilor de către organele prevăzute la alin.(1) se face dintre persoanele autorizate, prevăzute în listele întocmite potrivit art. 5 din lege, prin încheiere sau prin ordonanţă, după caz. Prin aceeași încheiere sau ordonanţă se stabilesc: obiectul prestaţiei, termenul, condiţiile de efectuare a acesteia, tariful aplicabil, precum și alte elemente necesare efectuării lucrării”.

De altfel, Înalta Curte apreciază că obligarea autorităţii pârâte la emiterea autorizaţiei în temeiul Legii nr.

178/1997 modificată și completată, într-un termen strict și sub sancţiunea amenzii prevăzute de art. 24(2) din Legea contenciosului administrativ reprezintă , până la urmă, o reparaţie echitabilă oferită recurentei-reclamante al cărei demers judiciar a fost cauzat în mod evident de exprimarea explicită, cu exces de putere, a voinţei Ministerului Justiţiei de a nu-i rezolva cererea de eliberare a autorizaţiei de traducător și interpret pentru limba franceză.